

2 | 14

30.9.2014

Helsingin seudun toimialakatsaus

Suhdannekuva	2
Helsingin seudun toimialarakenne	3
Toimialojen vertailu	4
Teollisuus	5
Rakentaminen	6
Kauppa	7
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	8
Rahoitustoiminta	9
Palvelut liike-elämälle	10
Informaatio ja viestintä	11
Kuljetus ja varastointi	12
Palvelut kotitalouksille	13
Yritysten suhdannenäkymät Uudellamaalla	14
Vaihtuva teema:	15
Asuntotuotanto Helsingin seudulla	

Helsingin seudun tuotanto pysyi edellisvuoden tasolla kuluvan vuoden alkupuolella. Seudun työpaikkojen määrä laski, mutta työllisten määrä pysyi vuoden takaiseen nähden ennallaan. Tämän katsauksen uusimmat tiedot ovat vuoden 2014 toiselta neljännekseltä.

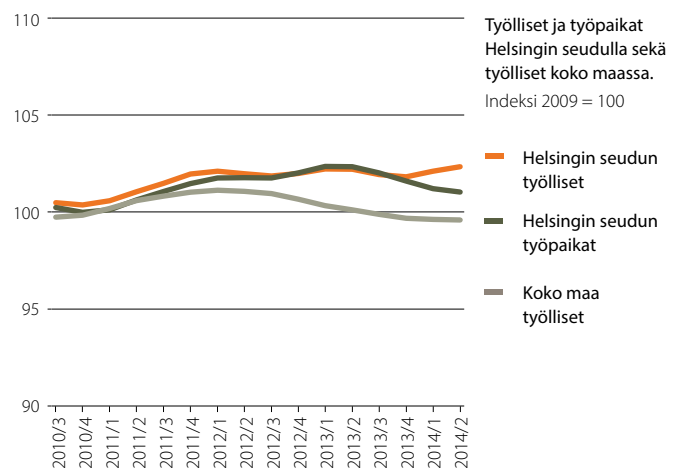
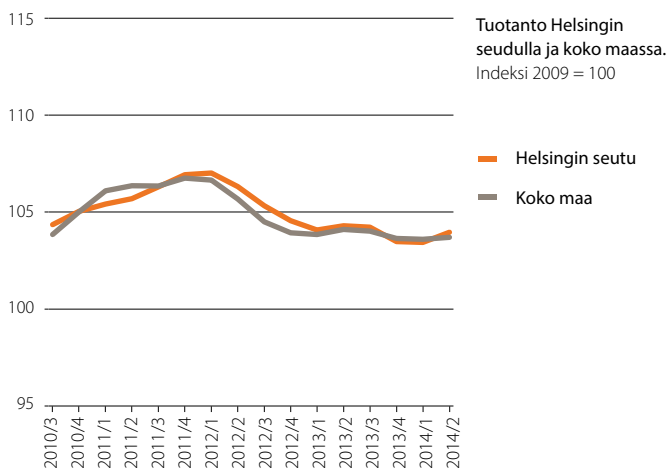
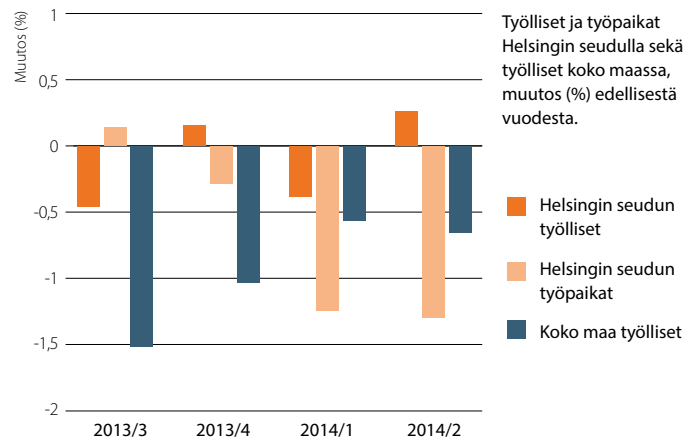
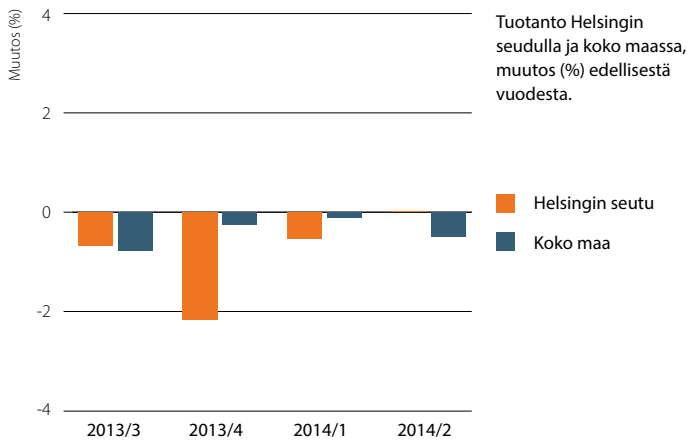
Helsingin seudun tuotannon trendin lasku pysähtyi kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Huhti–kesäkuussa tuotannon taso kääntyi arvion mukaan hienoiseen nousuun. Edelliseen vuoteen nähden tuotanto pysyi Helsingin seudulla arvion mukaan samalla tasolla. Valtakunnallisesti tuotannon trendi pysyi vuoden alkupuolella ennallaan. Vuoden takaiseen verrattuna koko maan tuotanto laski puoli prosenttia. Taantumavuoden 2009 tasoon nähden tuotanto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana

niin Helsingin seudulla kuin koko maassa vajaat 4 % korkeammalla tasolla.

Suomen taloudellisessa tilanteessa ei tapahtunut toivottua käännettä vuoden 2014 alkupuolen aikana. Teollisuuden lasku jatkui ja kehitys oli heikkoa myös joillakin palvelualoilla, erityisesti kaupassa sekä kuljetuksessa ja varastoinnissa. Tulevaisuuden odotuksetkin pysyivät alkuvuonna heikkoina niin teollisuudessa kuin palveluissa. Helsingin seudun informaatio- ja viestintäalan vahva kasvu kuitenkin jatkui kuluvan vuoden alkupuolella. Väestönkasvu on pitänyt yllä asuntokysyntää ja sen myötä rakentamista. Myös liike-elämän ja kotitalouksien palveluiden kasvu kompensoi heikommin kehittyvien toimialojen vaikutuksia.

Helsingin seudun työllisten määrän trendi nousi hieman kuluvan vuoden alkupuolella. Seudun työpaikkojen määrän lasku kuitenkin jatkui. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan

verrattuna työllisten määrä pysyi vuoden toisella neljänneksellä lähes ennallaan. Työpaikkojen määrä laski vuoden takaisesta reilun prosentin. Työpaikkojen vähennys kohdistui erityisesti Helsingin seudun ulkopuolelta seudulle pendelöiviin, kun sitä vastoin seudulla asuvien työllisyys pysyi vakaampana. Vähennys koski erityisesti kauppaa, kuljetusalaa ja julkista hallintoa, joissa pendelöivien osuus on keskimääräistä korkeampi. Koko maassa työllisten määrän trendin loiva lasku tasaantui tämän vuoden kahdella ensimmäisellä neljänneksellä. Vuoden takaiseen verrattuna työllisyys oli huhti–kesäkuussa koko maassa vajaan prosentin alemmalla tasolla. Viimeksi kuluneen vuoden aikana Helsingin seudun työllisten määrä oli 2 % ja työpaikkojen määrä reilun prosentin korkeammalla tasolla kuin vuonna 2009. Koko maassa työllisyys oli keskimäärin viiden vuoden takaisella tasolla.

HELSINGIN SEUDUN TOIMIALARAKENNE

Helsingin seutu on maan suurin ja kansainvälisin yritystoiminnan keskittymä. Seudun yritystoiminta on erikoistunut informaatioaloihin, tukkukauppaan ja logistiikkaan sekä liike-elämän ja rahoituksen palveluihin. Helsingin seudulla, jonka maapinta-ala on 1,2 % koko maasta, asuu 26 % Suomen väestöstä, sijaitsee 31 % maan työpaikoista ja tuotetaan 35 % maan bruttokansantuotteesta.

Helsingin seutu

Helsingin seudun väkiluku oli 1 414 000 henkeä kuluvan vuoden heinäkuussa. Työvoimatutkimuksen mukaan seudulla oli viimeksi kuluneen

vuoden aikana 710 400 työllistä ja 748 700 työpaikkaa. Alueen bruttokansantuote oli vuonna 2013 noin 66 miljardia euroa.

Toimialarakenne

Helsingin seudun elinkeinorakenne on hyvin palveluvaltainen. Seudun työpaikoista 16 % on jalostuksessa, 59 % kaupan ja muiden markkinapalveluiden toimialoilla sekä 24 % julkisissa palveluissa. Erityisesti kaupan ja muiden markkinapalvelualojen osuudet ovat Helsingin seudulla huomattavasti suurempia kuin koko maassa. Julkisten palveluiden työpaikkaosuus on seudulla jonkin verran pienempi ja jalostuksen osuus huomattavasti pienempi kuin koko maassa. Alkutuotannon merkitys Helsingin seudun toimialarakenteessa on marginaalinen.

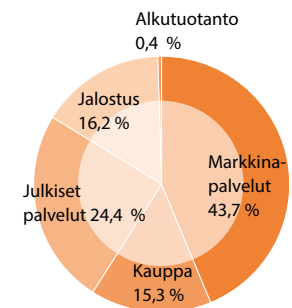
Erikoistumisalat

Helsingin seudun elinkeinotoiminnan erikoistumista voidaan tarkastella suhteuttamalla seudun kunkin toimialan työpaikkaosuus koko maan vastaavaan osuuteen. Näiden niin sanottujen sijaintiosamääräindeksien perusteella Helsingin seutu on suuntautunut vahvimmin informaation tuotantoon ja välitykseen, tukkukauppaan ja muuhun logistiikkaan, liike-elämän ja rahoituksen palveluihin, muihin erikoistuneisiin palvelualoihin, korkean teknologian teollisuuteen, tutkimukseen, kehittämiseen ja korkeakoulutukseen sekä toimintoihin, jotka liittyvät seudun rooliin maan hallinto- ja päätöksentekokeskuksena. Helsingin seudun erikoistumisprofiili poikkeaa ratkaisevasti muiden Suomen suurien kaupunkialueiden profileista.

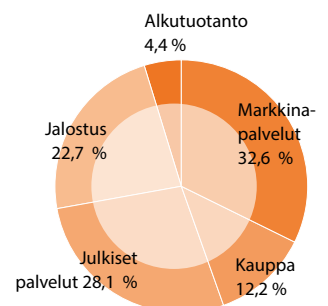
Helsingin seudun vahvimmat erikoistumisalat.
Indeksi, koko maa = 100

Päätoimialojen osuus (%) Helsingin seudun työpaikoista 2013.

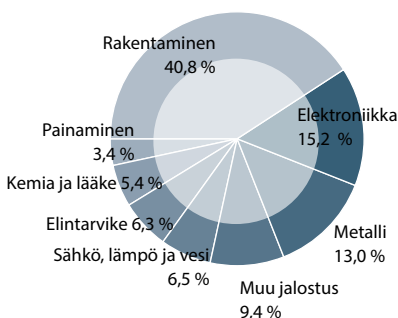

Päätoimialojen osuus (%) koko maan työpaikoista 2013.

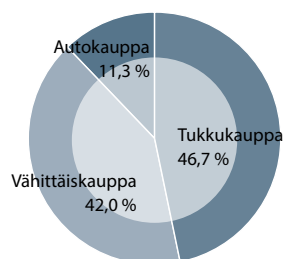

Työpaikkojen toimialajakauma Helsingin seudun päätoimialoilla 2013.

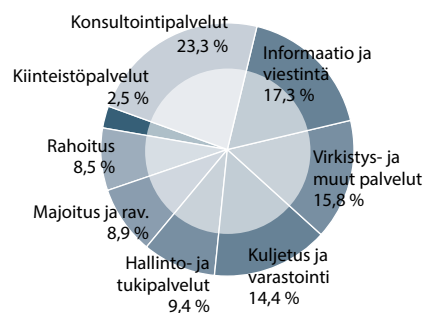
JALOSTUS

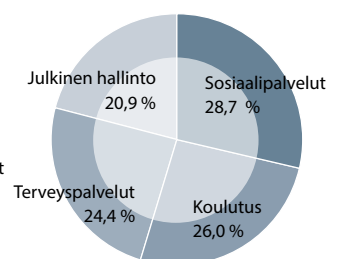
KAUPPA

MARKKINAPALVELUT

JULKINEN HALLINTO JA HYVINVOINTIPALVELUT

TOIMIALOJEN VERTAILU

Informaatio- ja viestintäalan liiketoiminnan kasvu oli vahvaa kuluvan vuoden toisella neljänneksellä. Liikevaihto kasvoi selvästi myös rakentamisessa. Teollisuuden, kaupan sekä kuljetuksen ja varastoinnin liiketoiminnan lasku jatkui.

Yritysten liikevaihto ja palkkasumma

Talouden aktiivisuuden eroja toimialojen välillä verrataan oheisissa kuvioissa käyttäen indikaattoreina liikevaihtoa ja palkkasummaa (rahoitustoiminnassa ei liikevaihtoa). Muutokset esitetään nimellisinä poistamatta inflaation vaikutusta.

Helsingin seudun yritysten yhteenlaskettu liikevaihto pysyi kuluvan vuoden toisella neljänneksellä edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna lähes samalla tasolla. Edellisellä neljänneksellä liikevaihto aleni vajaan prosentin. Kuluttajahinnat nousivat huhti–kesäkuussa edellisvuodesta 0,9 % ja rakennuskustannukset 0,6 %. Teollisuuden tuottajahinnat laskivat 1,1 % ja tukkuhinnat 0,8 % vuoden takaisesta.

Vaikka kaikkien toimialojen yhteenlaskettu liikevaihto pysyi edellisvuoden tasolla, liikevaihto kasvoi edellisvuodesta useimmilla päätoimialoilla tämän vuoden toisella neljänneksellä. Kasvu oli voimakkainta informaatio- ja viestintäalalla, jossa liikevaihto kasvoi vajaat 9 % edellisvuodesta. Kasvu oli vahvaa myös rakentamisessa. Teollisuuden liikevaihto laski vuoden takaisesta 4 %.

Yritysten yhteenlasketun palkkasumman kasvu vuoden takaisesta jatkui. Edellisvuoteen verrattuna palkkasumma kasvoi vuoden toisella neljänneksellä prosentin. Palkkasumma kasvoi vuotta aikaisempaan verrattuna useimmilla päätoimialoilla. Vahvinta kasvu oli rakentamisessa, liike-elämän palveluissa sekä informaatio- ja viestintäalalla.

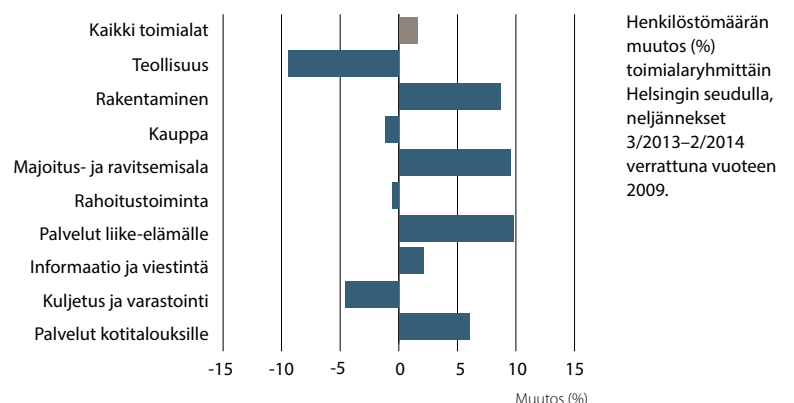
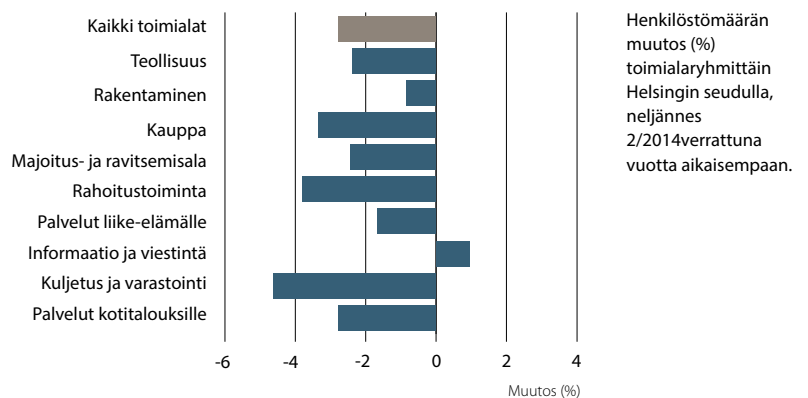
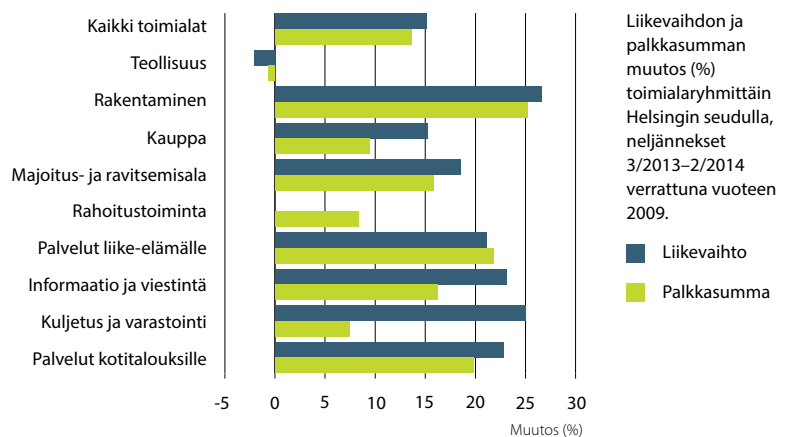
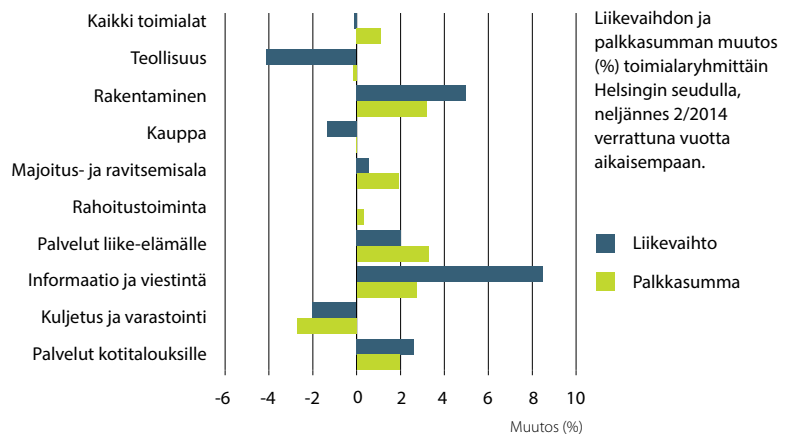
Kaikkien toimialojen liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin 15 % korkeammalla tasolla kuin taantumavuonna 2009. Seudun yritysten palkkasumman kasvua on kertynyt 14 % viiden vuoden takaisesta. Kuluttajahinnat ovat nousseet 10 % vuoden 2009 tasoa korkeammalle. Liikevaihto on kasvanut viiden vuoden takaisesta eniten rakentamisessa. Teollisuuden liikevaihdon kehitys on ollut muiden toimialojen kehitystä selvästi heikompaa.

Henkilöstömäärä päätoimialoilla

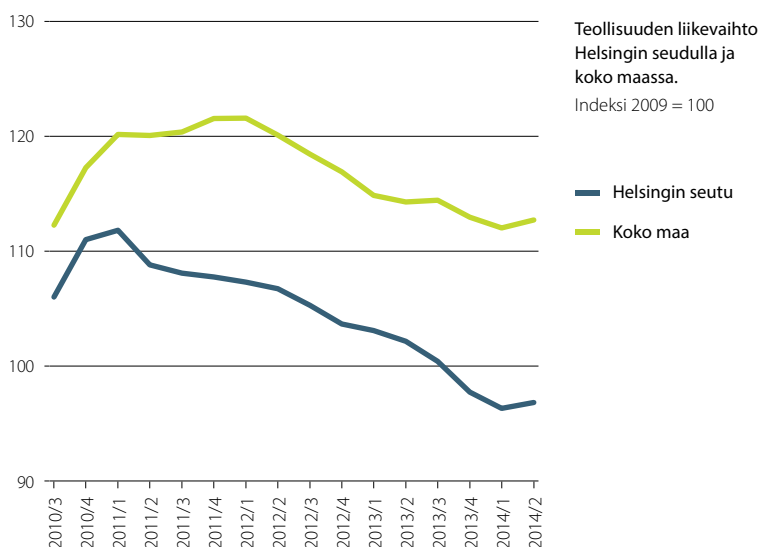
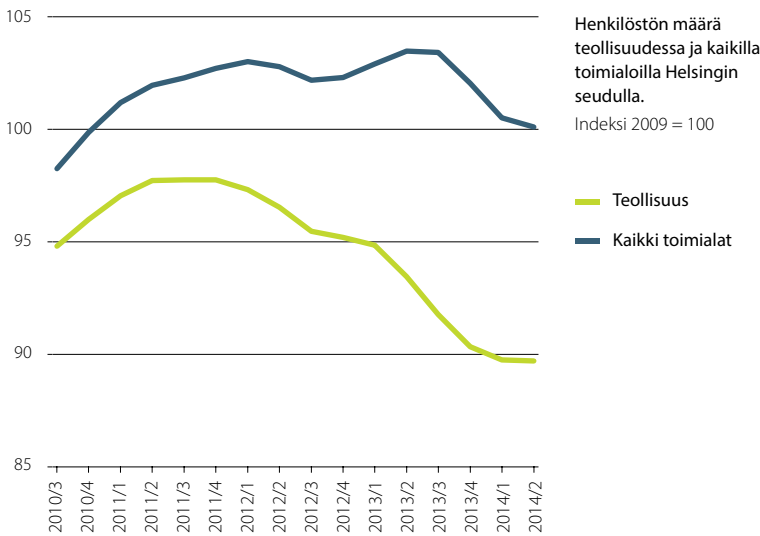
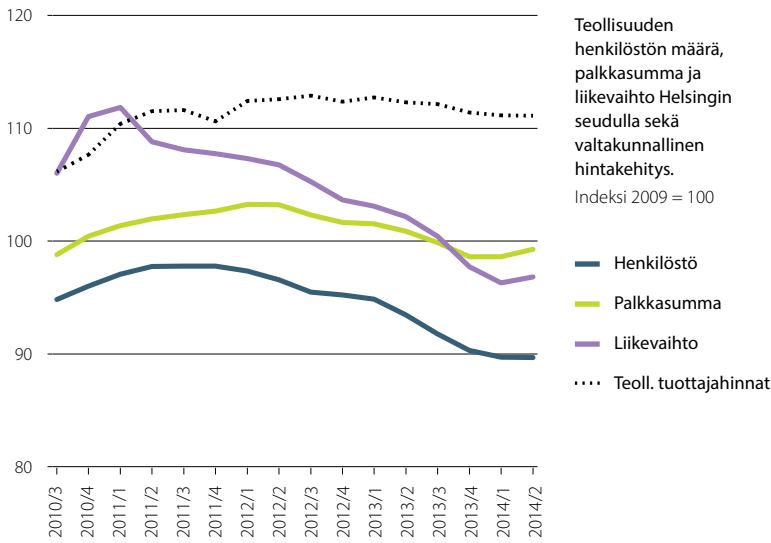
Henkilöstömäärä-indikaattori kuvaa Helsingin seudulla toimivissa yrityksissä ja muissa organisaatioissa tehtyjen henkilötyövuosien määrää.

Kaikkien toimialojen yhteenlaskettu henkilöstömäärä oli huhti–kesäkuussa 3 % vuoden takaisesta alemmalla tasolla. Henkilöstömäärä aleni informaatio- ja viestintäalalla lukuun ottamatta kaikilla päätoimialoilla. Laskua oli eniten kuljetuksessa ja varastoinnissa.

Seudulla toimivien yritysten henkilöstömäärä oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin vajaat 2 % korkeammalla tasolla kuin vuonna 2009. Kasvua on ollut eniten liike-elämän palveluissa, majoitus- ja ravitsemisalalla sekä rakentamisessa. Teollisuuden henkilöstömäärä on laskenut selvästi viiden vuoden takaisesta.

Teollisuus, sähkö-, kaasui- ja lämpöhuolto, vesi- ja jätevesihuolto, jäte- ja ympäristöhuolto, kaivostoiminta

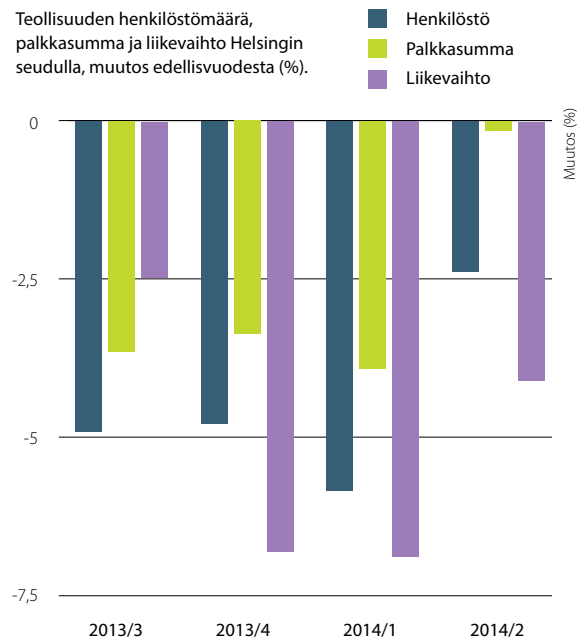

Teollisuusyritysten liiketoiminnan lasku tasaantui.

Helsingin seudulla toimivien teollisuusyritysten liikevaihdon trendin lasku jatkui vielä kuluvan vuoden alussa, mutta arvion mukaan lasku tasaantui vuoden toisella neljänneksellä. Teollisuuden liikevaihdon trendin lasku pysähtyi myös valtakunnallisesti. Vuoden takaiseen verrattuna liikevaihto aleni kuitenkin edelleen niin Helsingin seudulla kuin koko maassa. Helsingin seudulla alan liikevaihto oli arvion mukaan viimeksi kuluneen puolen vuoden aikana keskimäärin vajaat 6 % edellisvuotta alemmalla tasolla. Teollisuuden tuottajahinnat laskivat edellisvuoteen nähden noin prosentin. Seudun teollisuuden liikevaihto on laskenut alle taantumavuoden 2009 tason. Samana aikana teollisuuden tuottajahinnat ovat nousseet reilun kymmenyksen.

Teollisuuden palkkasumman trendin lasku pysähtyi kuluvan vuoden alkupuolella. Myös alan henkilöstömäärän taso pysyi ennallaan. Alkuvuonna alan palkkasumma oli 2 % ja henkilöstömäärä 4 % edellisvuotta alemmalla tasolla. Vuodesta 2009 Helsingin seudun teollisuuden henkilöstömäärä on supistunut kymmenyksen. Palkkasumma on suunnilleen viiden vuoden takaisella tasolla.

Helsingin seudun teollisuusyrityksissä oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana noin 72 400 työpaikkaa.

RAKENTAMINEN

Talonrakentaminen, maa- ja vesirakentaminen, erikoistunut rakennustoiminta

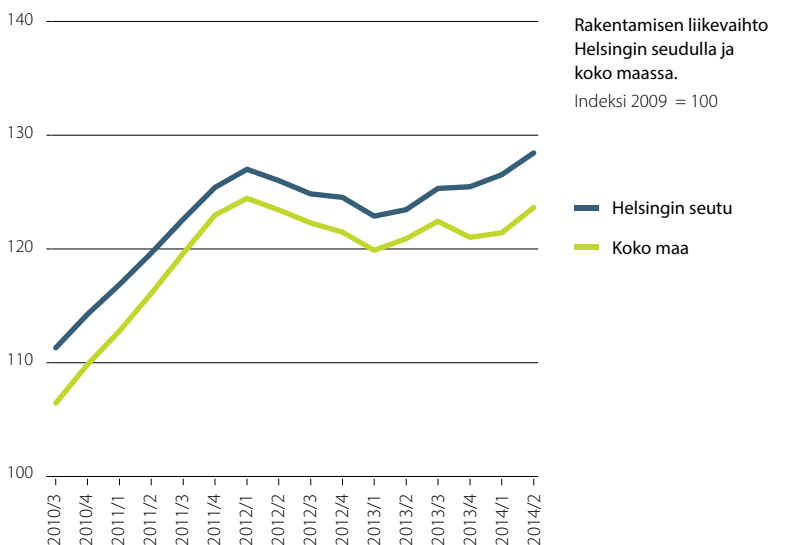
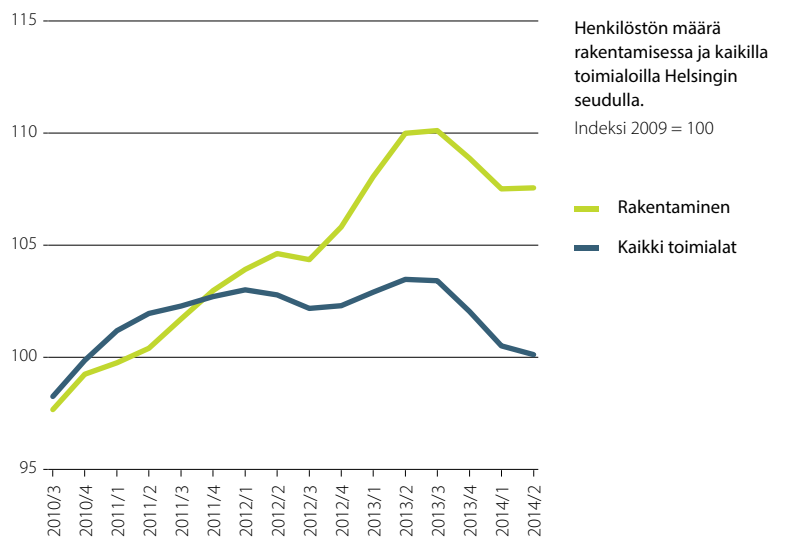
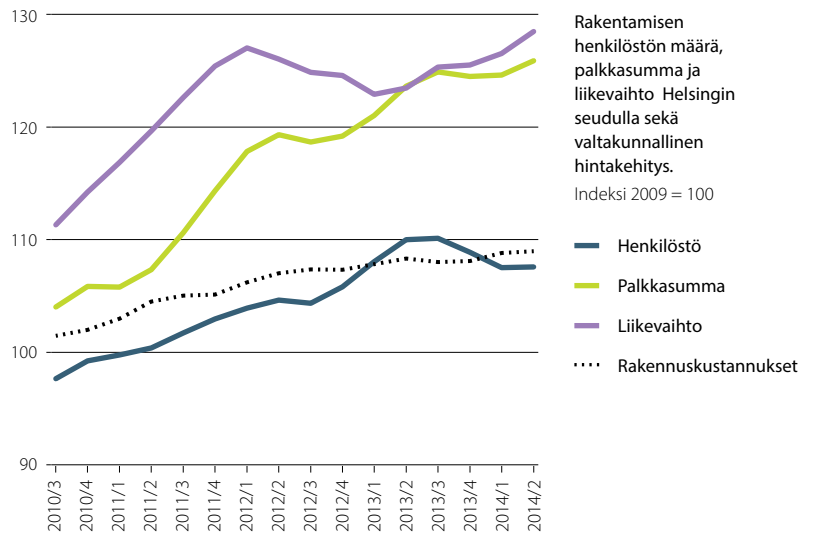
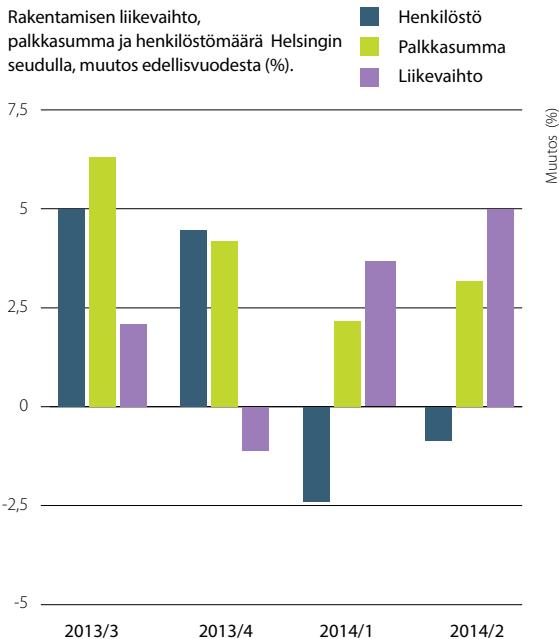
Rakennusalan liikevaihto ja palkkasumma kasvoivat, mutta alan henkilöstömäärä laski edellisvuodesta.

Rakennusalan liikevaihdon kasvu jatkui kuluvan vuoden alkupuolella. Vuoden takaiseen verrattuna alan liikevaihto kasvoi reilut 4 %. Rakennuskustannukset olivat alkuvuonna vajaan prosentin korkeammalla tasolla kuin vuotta aikaisemmin. Rakentamisen liikevaihto kääntyi kasvuun myös koko maassa. Taantumavuoteen 2009 verrattuna alan liikevaihto on seudulla reilun neljänneksen korkeammalla tasolla. Rakennuskustannukset ovat nousseet samana aikana noin 8 %.

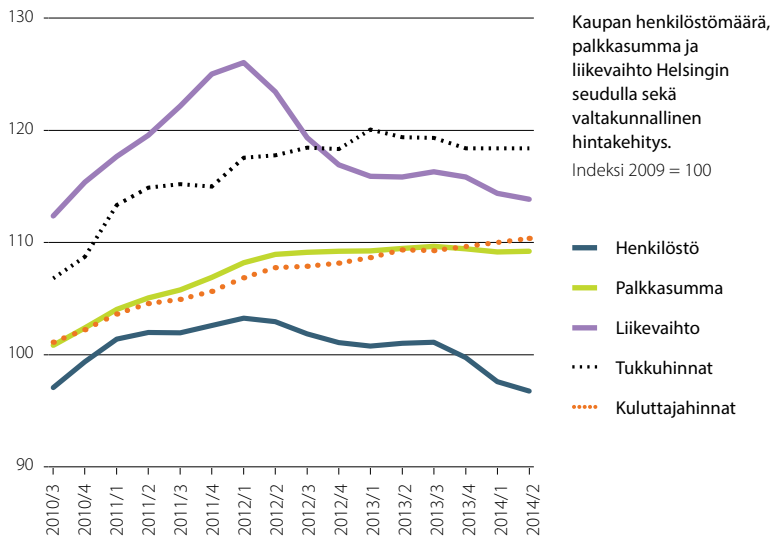
Rakennusyritysten palkkasumman trendin kasvu hiipui viime vuoden lopussa, mutta jatkui taas kuluvan vuoden huhti-kesäkuussa. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna palkkasumma oli vuoden alkupuolella 3 % korkeammalla tasolla. Rakentamisen henkilöstömäärän trendi laski viime vuoden lopussa ja tämän vuoden alussa, mutta pysyi ennallaan vuoden toisella neljänneksellä. Vuoden takaiseen nähden rakentamisen henkilöstömäärä aleni vajaat 2 %. Rakennusalan palkkasumma on kasvanut neljänneksen vuodesta 2009. Henkilöstömäärä on alalla 9 % korkeammalla tasolla kuin viisi vuotta aikaisemmin.

Helsingin seudun rakennusalan yrityksissä oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana noin 49 300 työpaikkaa.

Rakentamisen liikevaihto, palkkasumma ja henkilöstömäärä Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%)

Tukkukauppa, agentuuri-toiminta, vähittäiskauppa, moottoriajoneuvojen kauppa ja korjaus, polttoaineen vähittäismyynti

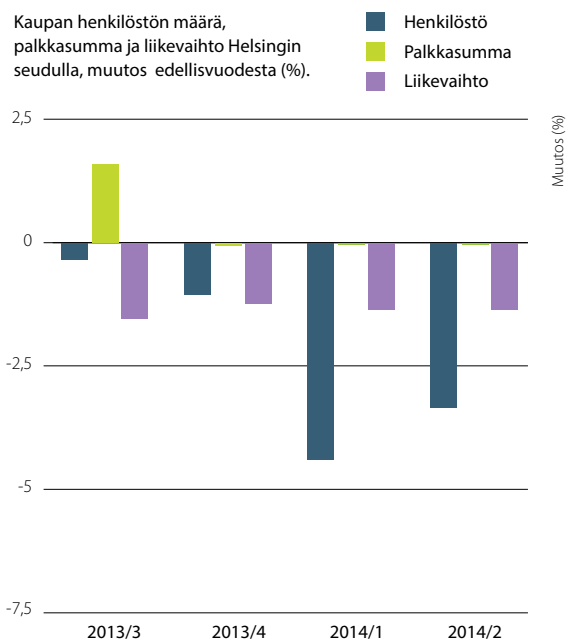
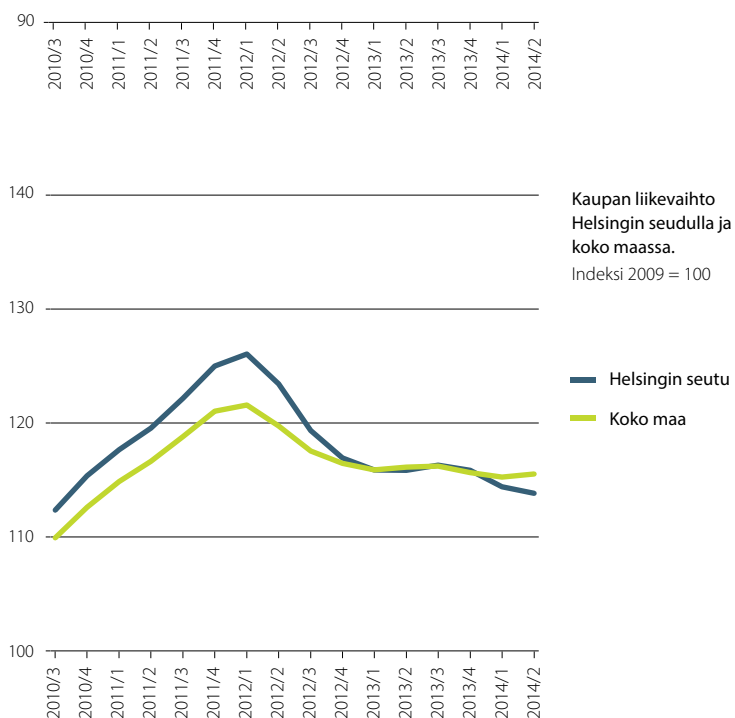
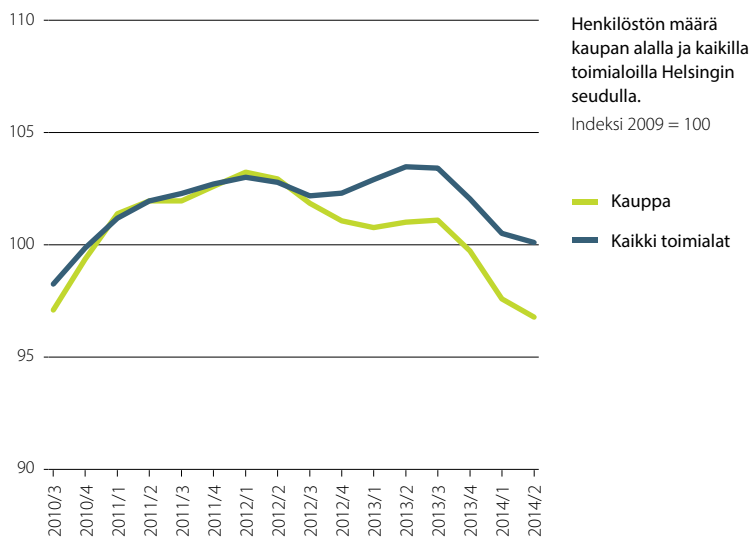

Kaupan alan liikevaihto ja henkilöstömäärä ovat kääntyneet laskuun.

Kaupan liikevaihdon trendin viime vuoden lopussa alkanut lasku jatkui kuvan vuoden alkupuolella. Koko maassa alan viimeaikainen lasku on ollut loivempaa. Helsingin seudun kaupan liikevaihto laski arvion mukaan edellisen vuoden vastaavasta ajasta reilun prosentin. Kuluttajahinnat nousivat prosentin ja tukkuhinnat laskivat prosentin edellisvuodesta. Kaupan liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana seudulla 15 % yli vuoden 2009 tasoon. Tukkuhinnat ovat nousseet samana aikana 19 % ja kuluttajahinnat 10 %.

Palkkasumman trendi on pysynyt kaupan alalla noin kahden vuoden ajan lähes ennallaan. Kaupan palkkasumma pysyi samalla tasolla myös edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoteen 2009 nähden kasvua on kertynyt vajaa kymmenys. Alan henkilöstömäärä kääntyi laskuun viime vuoden lopussa ja lasku jatkui kuluvan vuoden alkupuolella. Edellisvuoden vastaavaan aikaan verrattuna henkilöstömäärä oli alalla 4 % alemmalla tasolla. Kaupan alan henkilöstömäärä on laskenut alle viiden vuoden takaisen tason.

Työvoimatutkimuksen mukaan kaupan toimialalla oli viimeksi kuluneen vuoden aikana noin 107 100 työpaikkaa Helsingin seudulla.

MAJOITUS- JA RAVITSEMISTOIMINTA

Majoitus, ravitsemistoiminta

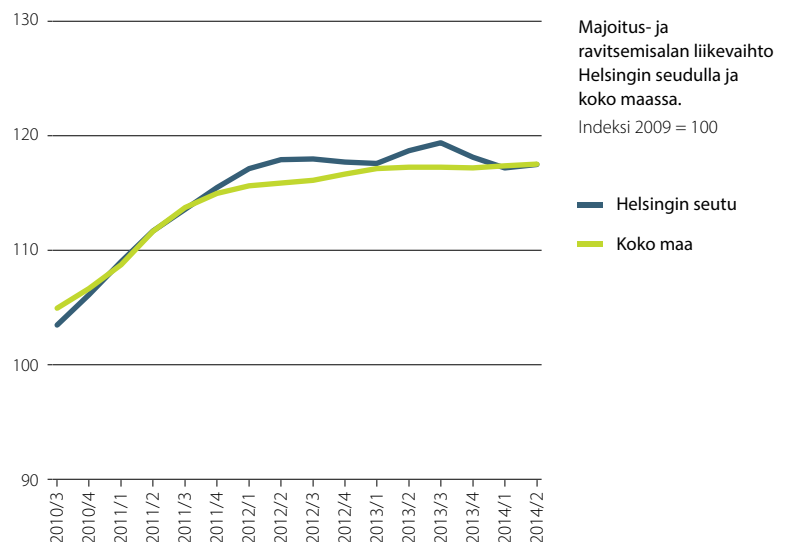
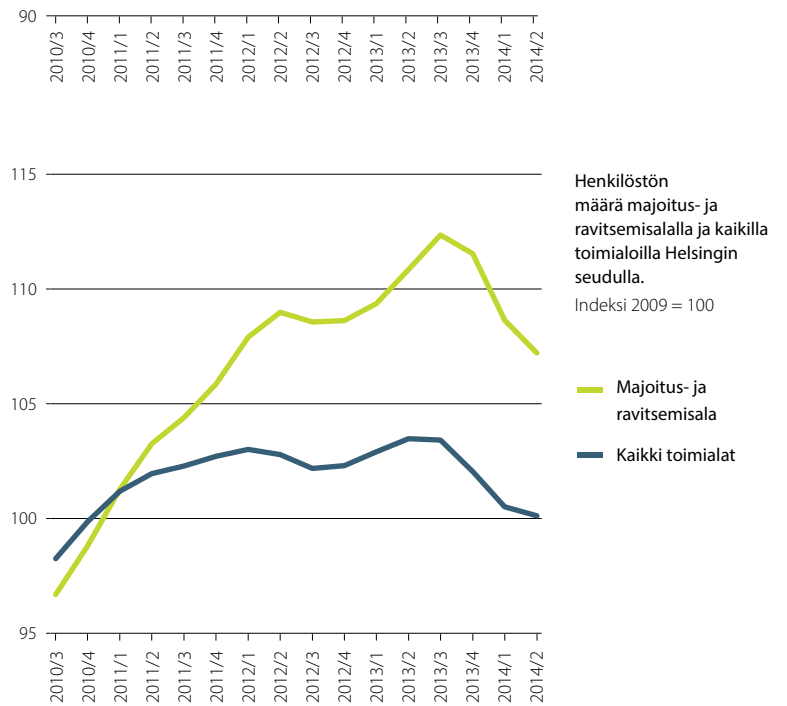
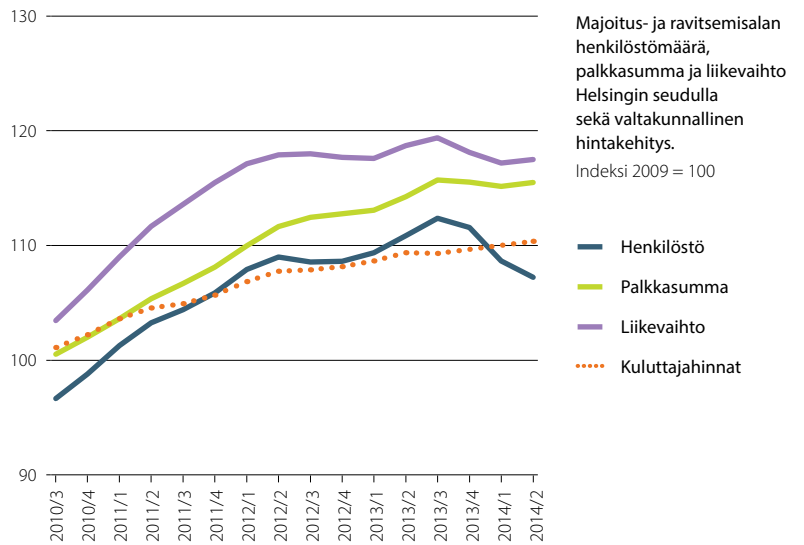
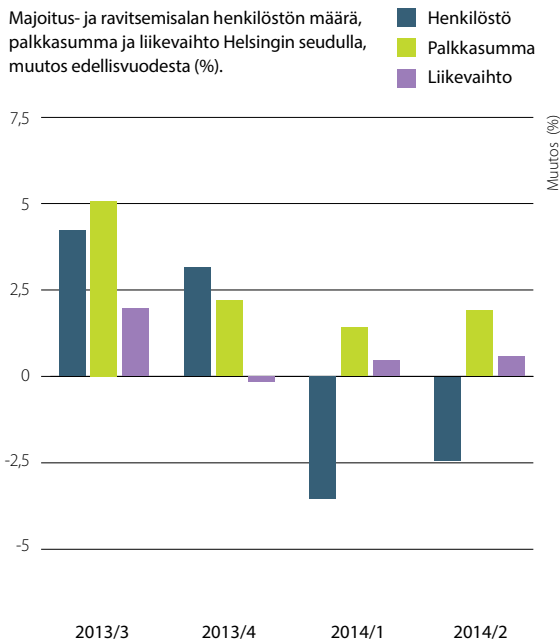
Majoitus- ja ravitsemisalalan liikevaihdon lasku taantui, mutta alan henkilöstömäärän lasku jatkui.

Helsingin seudun majoitus- ja ravitsemisalalan liikevaihdon trendi kääntyi laskuun viime vuoden lopussa ja lasku jatkui kuluvan vuoden alussa. Arvion mukaan lasku kuitenkin tasaantui vuoden toisella neljänneksellä. Liikevaihto oli alalla vuoden alkupuolella puoli prosenttia edellisvuotta korkeammalla tasolla. Koko maassa majoitus- ja ravitsemistoiminnan liikevaihdon taso on pysynyt reilun vuoden ajan samalla tasolla. Viiden vuoden takaisesta alan liikevaihto on kasvanut niin Helsingin seudulla kuin koko maassa vajaan viidenneksen. Kuluttajahinnat ovat nousseet samana aikana 10 %.

Toimialan palkkasumman trendin kasvu hiipui viime vuoden lopussa ja on pysynyt sen jälkeen ennallaan. Vuoden takaiseen verrattuna palkkasumma oli vajaat 2 % korkeammalla tasolla. Alan henkilöstömäärän trendin vuoden lopussa alkanut lasku kuitenkin jatkui. Kuluvan vuoden alkupuolella laskua edellisvuodesta oli 3 %. Majoitus- ja ravitsemisalalan palkkasumman kasvua on kertynyt 16 % vuodesta 2009. Alan henkilöstömäärä on viiden vuoden takaiseen nähden kymmenyksen korkeammalla tasolla.

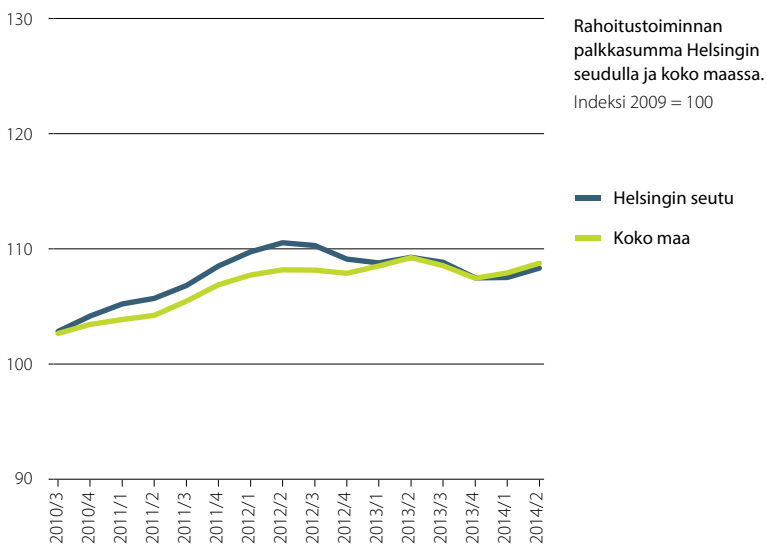
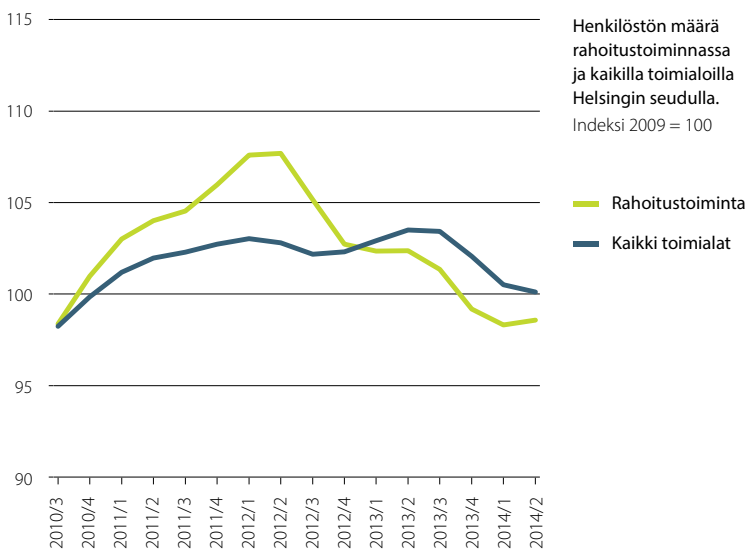
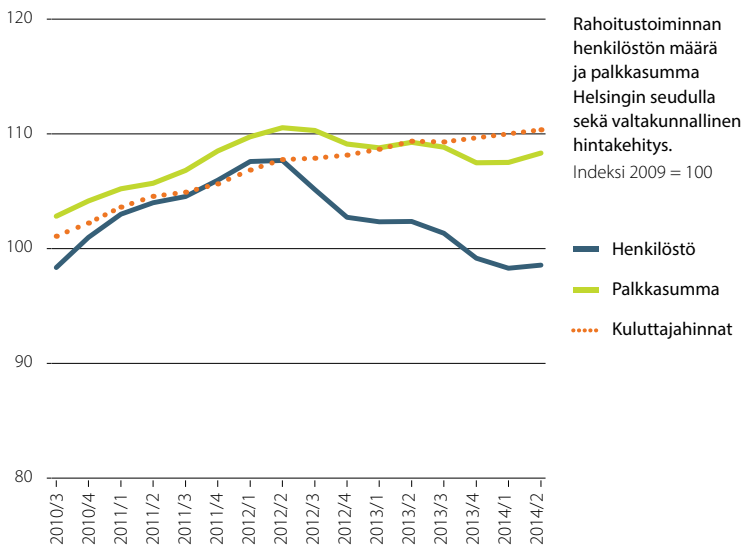
Majoitus- ja ravitsemisalalla oli työvoimatutkimuksen mukaan noin 28 500 työpaikkaa Helsingin seudulla viimeksi kuluneen vuoden aikana.

Majoitus- ja ravitsemisalalan henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

Rahoituspalvelut, vakuutus toiminta, rahoitusta ja vakuuttamista palveleva toiminta

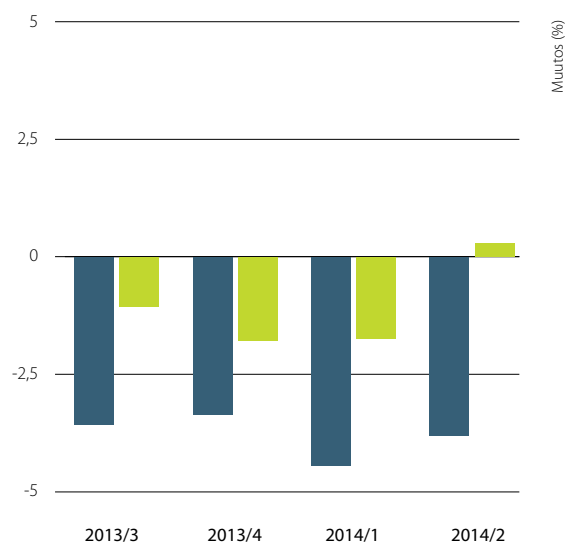
Rahoitustoiminnan lasku tasaantui vuoden alkupuolella.

Helsingin seudun rahoitustoiminnan palkkasumman trendi laski lievästi viime vuoden jälkipuoliskolla. Kuluvaan vuoteen alussa trendi pysyi kuitenkin ennallaan ja kääntyi hienoiseen kasvuun huhti–kesäkuussa. Rahoitustoiminnan palkkasumman kehitys oli vastaavanlainen myös valtakunnallisesti. Edellisvuoteen nähden alan palkkasumma oli Helsingin seudulla vuoden alkupuolen aikana keskimäärin vajaan prosentin alemmalla tasolla. Vuodesta 2009 palkkasumman kasvua on kertynyt seudulla 8 %. Kuluttajahinnat ovat nousseet viiden vuoden takaisesta 10 %.

Alan henkilöstömäärän trendin lasku jatkui vielä tämän vuoden alussa, mutta tasaantui vuoden toisella neljänneksellä. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna henkilöstömäärä oli vuoden alkupuoliskolla 4 % alemmalla tasolla. Viiden vuoden takaiseen nähden alan henkilöstömäärä on suunnilleen samalla tasolla.

Rahoitustoiminnassa oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana noin 27 700 työpaikkaa Helsingin seudulla.

Rahoitustoiminnan henkilöstön määrä ja palkkasumma Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

PALVELUT LIIKE-ELÄMÄLLE

Kiinteistöpalvelut, ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta, hallinto- ja tukipalvelutoiminta

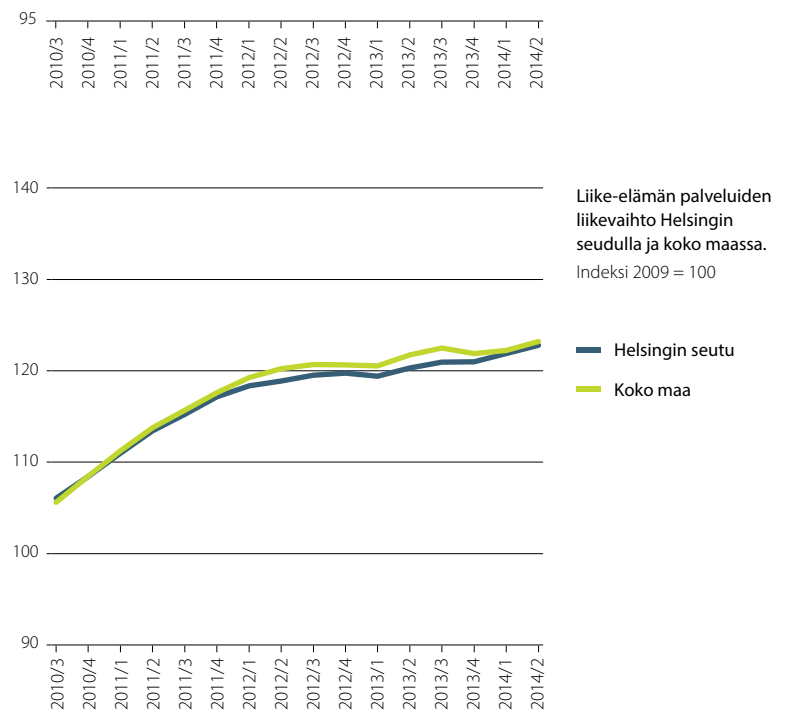
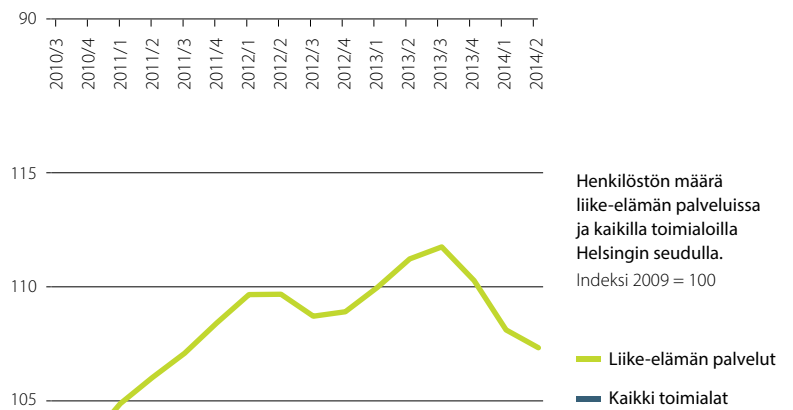
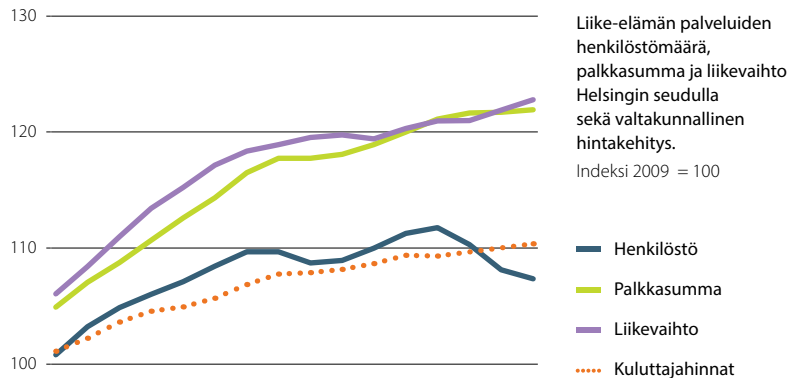
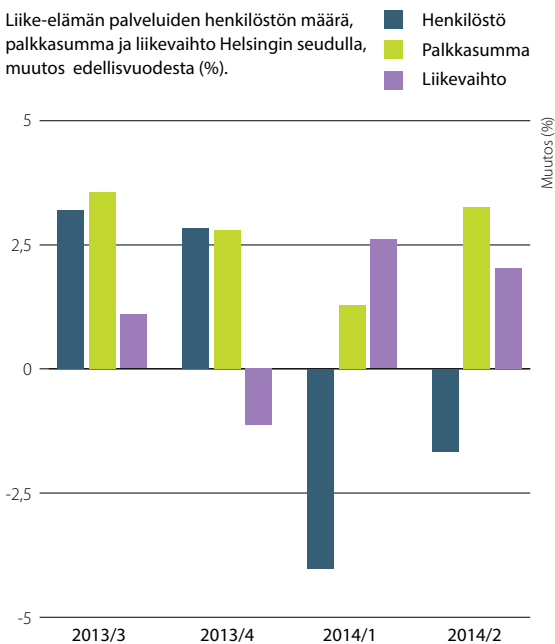
Helsingin seudun liike-elämän palveluiden liikevaihdon kasvu jatkui, mutta henkilöstömäärä kääntyi laskuun.

Liike-elämän palveluiden liikevaihdon trendin kasvu hiipui viime vuoden lopussa, mutta jatkui taas tämän vuoden alkupuolella. Alan liikevaihdon taso nousi myös valtakunnallisesti. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna liike-elämän palveluiden liikevaihto oli Helsingin seudulla viimeksi kuluneen puolen vuoden aikana noin 2 % korkeammalla tasolla. Viiden vuoden takaisesta liikevaihdon kasvua on kertynyt reilu viidennes. Kuluttajahinnat ovat nousseet samana aikana 10 %.

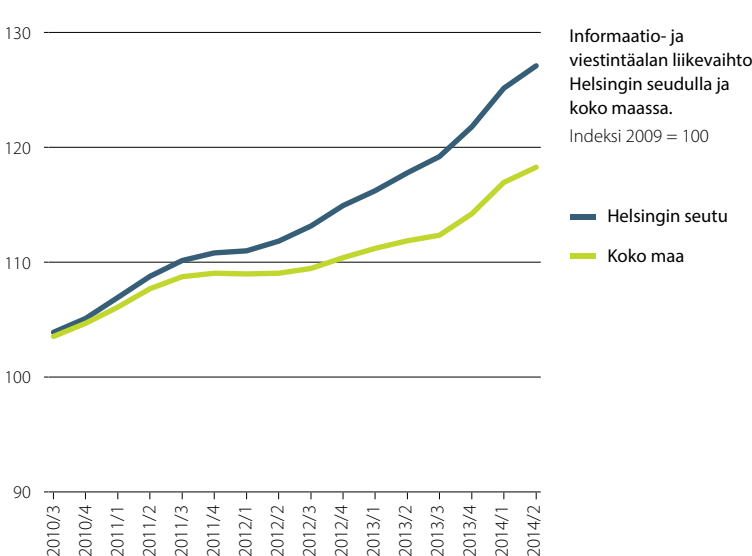
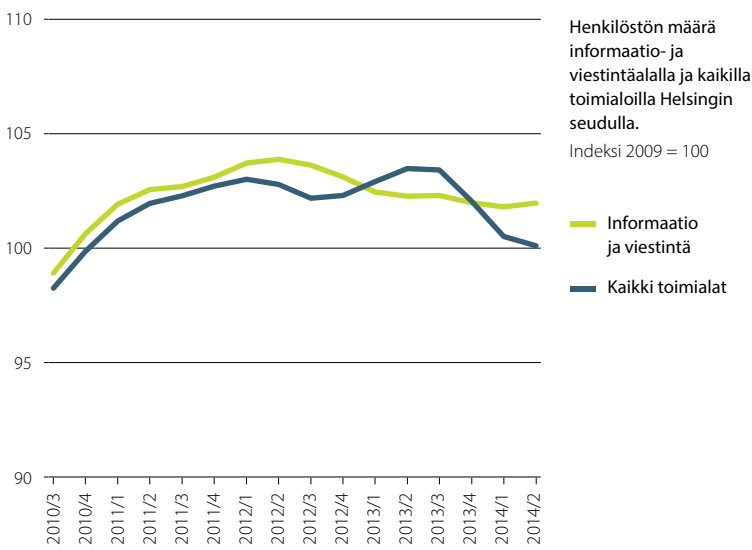
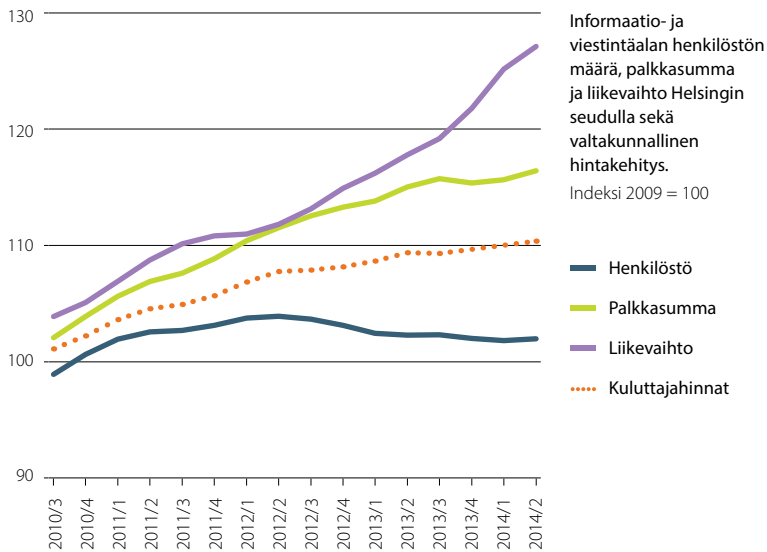
Toimialan palkkasumman trendin loiva kasvu pysähtyi kuluvan vuoden alussa ja trendi pysyi samalla tasolla myös huhti–kesäkuussa. Vuoden alkupuolella palkkasumma oli alalla reilut 2 % edellisvuotta korkeammalla tasolla. Alan henkilöstömäärän trendin viime vuoden lopussa alkanut lasku jatkui tämän vuoden alkupuolella. Vuotta aikaisempaan verrattuna henkilöstömäärä laski 3 %. Vuodesta 2009 alan henkilöstömäärä on kasvanut kymmenyksen ja palkkasumma reilun viidenneksen.

Työvoimatutkimuksen mukaan liike-elämälle palveluja tuottavissa yrityksissä oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin noin 115 400 työpaikkaa Helsingin seudulla.

Liike-elämän palveluiden henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

Kustannustoiminta, elokuva- ja televisio-ohjelmatuotanto, äänitteiden ja musiikin kustantaminen, radio- ja televisio toiminta, televiestintä, ohjelmistot ja konsultointi, tietopalvelutoiminta

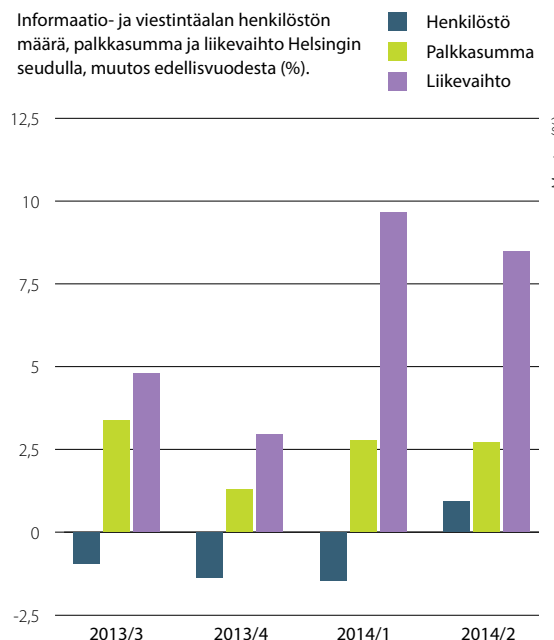

Informaatio- ja viestintäalan liikevaihdon kasvu jatkui vahvana.

Helsingin seudun informaatio- ja viestintäalan vahva kasvu jatkui alkuvuonna. Alan liikevaihdon kasvu jatkui myös valtakunnallisesti. Arvion mukaan informaatio- ja viestintäalan liikevaihto oli vuoden alkupuolella Helsingin seudulla 9 % korkeammalla tasolla kuin edellisen vuoden vastaavaan aikaan. Kuluvaan vuoteen kahden ensimmäisen neljänneksen kasvu oli seudun toimialoista selvästi vahvinta. Viiden vuoden takaiseen verrattuna toimialan liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana lähes neljänneksen korkeammalla tasolla. Kuluttajahinnat ovat nousseet samana aikana 10 %.

Informaatio- ja viestintäalan palkkasumman trendi nousi hieman alkuvuoden aikana. Edellisvuoden vastaavaan aikaan nähden palkkasumma oli vuoden alkupuolella 3 % korkeammalla tasolla. Viiden vuoden takaisesta kasvusta on kertynyt 16 %. Alan henkilöstömäärän trendi on pysynyt viimeksi kuluneen vuoden aikana lähes ennallaan. Myös vuoden takaiseen nähden henkilöstömäärä oli alkuvuonna keskimäärin lähes samalla tasolla. Vuoteen 2009 verrattuna henkilöstömäärän kasvua on kertynyt 2 %.

Informaatio- ja viestintäalan yrityksissä oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin noin 57 900 työpaikkaa Helsingin seudulla.

KULJETUS JA VARASTOINTI

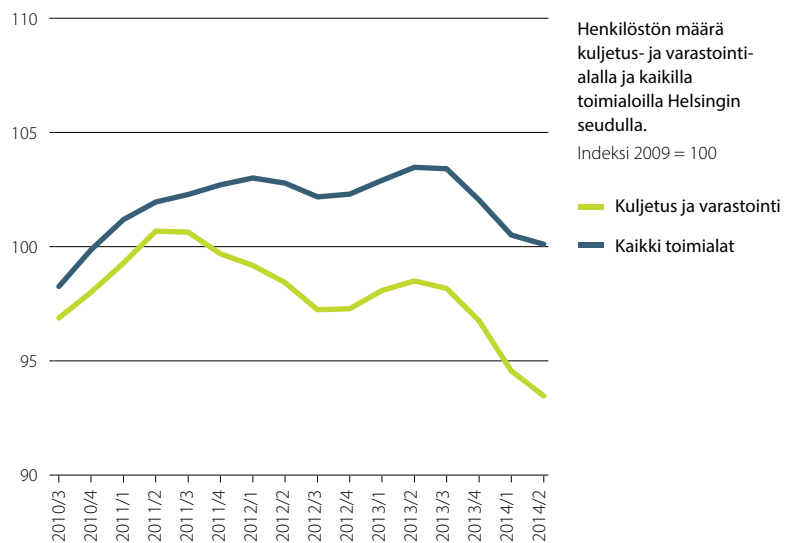
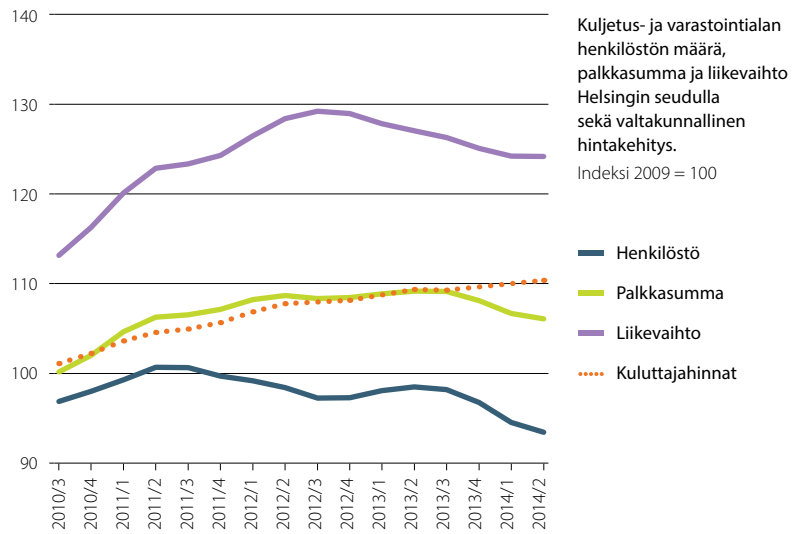
Maaliikenne, vesiliikenne, ilmaliikenne, varastointi ja liikennettä palveleva toiminta, posti- ja kuriiritoiminta

Kuljetus- ja varastointialan liiketoiminta laski edellisvuodesta.

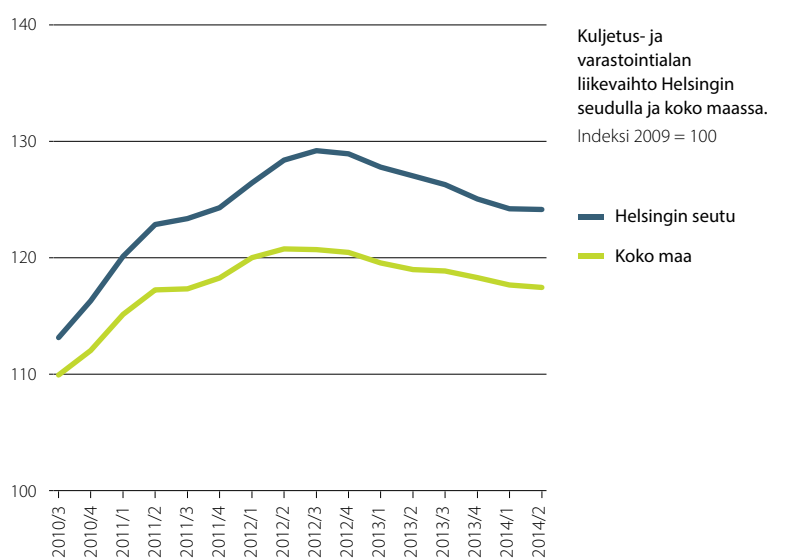
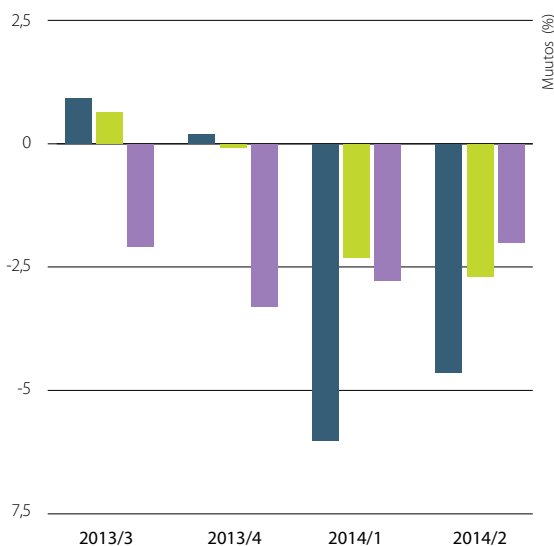
Helsingin seudun kuljetus- ja varastointialan yritysten liikevaihdon trendin loiva lasku jatkui vielä kuluvan vuoden tammi–maaliskuussa, mutta tasaantui vuoden toisella neljänneksellä. Koko maassa alan liikevaihdon trendi laski viimeksi kuluneen puolen vuoden aikana hieman. Kuljetuksen ja varastoinnin liikevaihto oli Helsingin seudulla arvion mukaan reilut 2 % alemmalla tasolla kuin vuotta aikaisemmin. Viiden vuoden takaiseen verrattuna alan liikevaihto on kasvanut seudulla neljänneksen. Kuluttajahinnat ovat nousseet samana aikana 10 %.

Kuljetuksen ja varastoinnin palkkasumman viime vuoden lopussa alkanut lasku jatkui tämän vuoden alkupuolella. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna palkkasumma oli noin 3 % alemmalla tasolla. Myös alan henkilöstömäärän lasku jatkui. Henkilöstömäärä aleni alkuvuonna 5 % edellisvuodesta. Alan henkilöstömäärä on jäänyt selvästi alle vuoden 2009 tason. Palkkasumman kasvua on kertynyt alalla viimeisen viiden vuoden aikana 8 %.

Kuljetuksen ja varastoinnin toimialan yrityksissä oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin noin 46 900 työpaikkaa Helsingin seudulla.

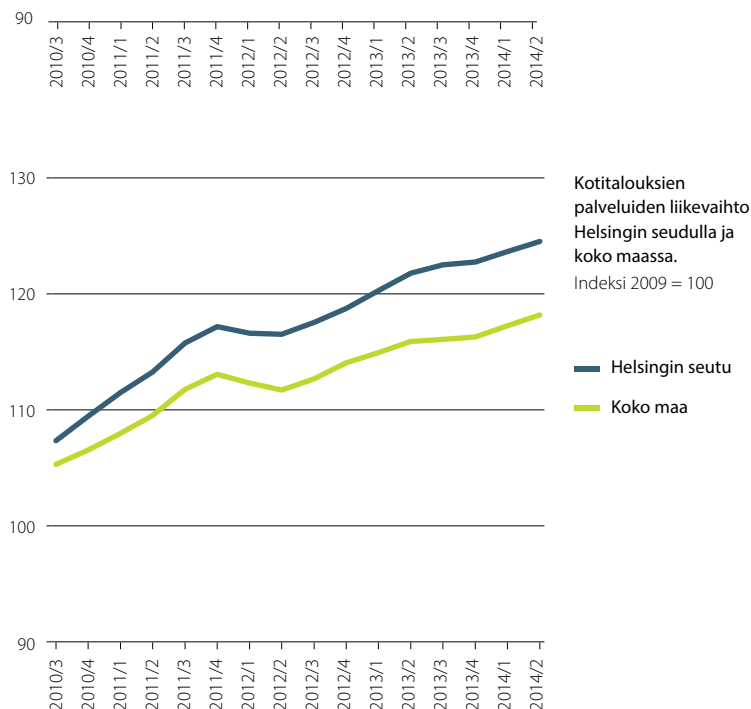
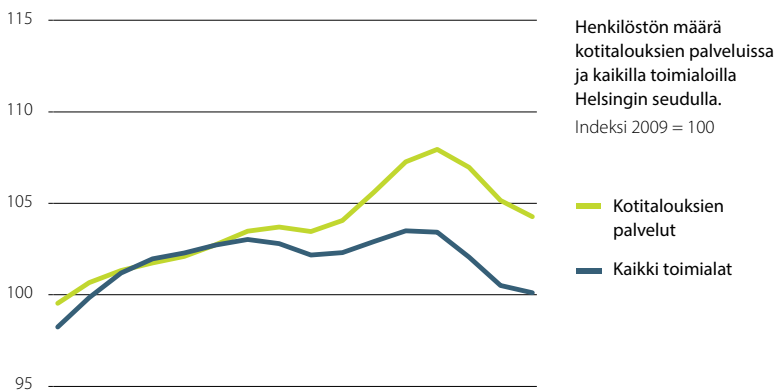
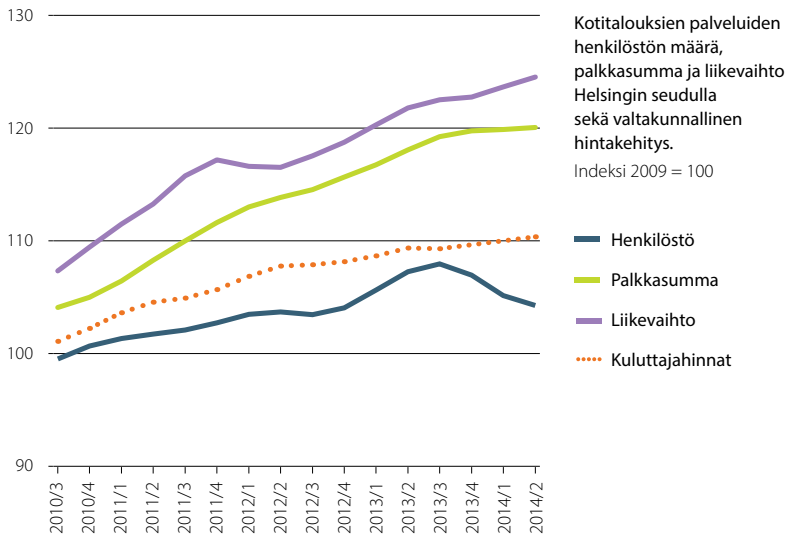

Kuljetus- ja varastointialan henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

PALVELUT KOTITALOUKSILLE

Yksityiset koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut, taiteet, viihde ja virkistys, muut palvelut

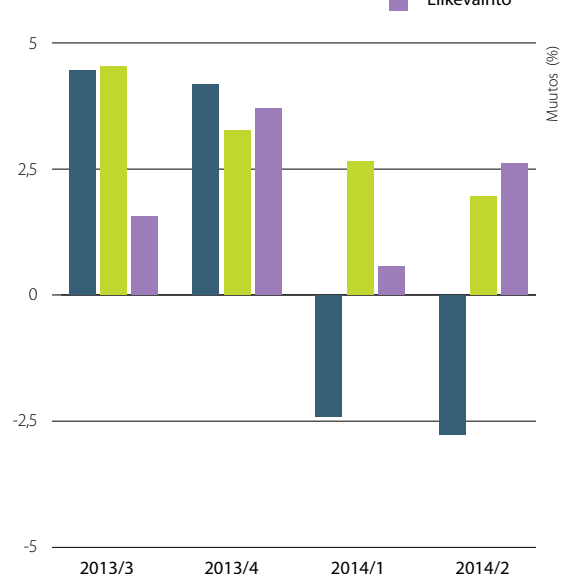
Kotitalouksien palveluja tuottavien yritysten liikevaihdon nousu jatkui, mutta henkilöstömäärä kääntyi laskuun.

Kotitalouspalveluiden liikevaihdon vakaa kasvu jatkui tämän vuoden alkupuolella. Alan liikevaihdon trendi kasvoi alkuvuonna myös valtakunnallisesti. Arvion mukaan kotitalouspalveluiden liikevaihto oli Helsingin seudulla vajaat 2 % korkeammalla tasolla kuin vuotta aikaisemmin. Viiden vuoden takaisesta liikevaihdon kasvua on kertynyt 23 %. Kuluttajahinnat ovat nousseet samana aikana 10 %.

Toimialan palkkasumman trendin kasvu hiipui kuluvan vuoden alkupuoliskolla. Viime vuoden kasvun myötä palkkasumma oli alalla kuitenkin reilut 2 % vuotta aikaisempaa korkeammalla tasolla. Kotitalouspalveluiden henkilöstömäärän trendin kasvu taittui viime vuoden lopussa ja trendin lasku jatkui kuluvan vuoden kahdella ensimmäisellä neljänneksellä. Alan henkilöstömäärä laski edellisvuodesta noin 3 %. Viiden vuoden takaiseen nähden henkilöstömäärä on kasvanut 6 %. Alan palkkasumma on kasvanut vuoden 2009 tasosta viidenneksen.

Palveluja kotitalouksille tuottavissa yrityksissä oli viimeksi kuluneen vuoden aikana työvoimatutkimuksen mukaan keskimäärin noin 72 700 työpaikkaa Helsingin seudulla.

Kotitalouksien palveluiden henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

YRITYSTEN SUHDANNENÄKYMÄT UDELLAMAALLA

Uudenmaan yritysten suhdanneodotukset heikkenivät hieman niin teollisuudessa ja rakentamisessa kuin palvelualoilla. Kysynnän puute on edelleen selvästi merkittävin yritysten tuotannon kasvun este.

Suhdannenäkymät

Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen suhdannenäkymät kohenivat alkuvuonna, mutta heikkenivät taas hieman kesällä. Heinäkuussa 2014 tehdyssä kyselyssä suhdanneodotuksia kuvaava saldoluku oli 10, kun huhtikuussa se oli 13. Alan suhdannenäkymät synkenivät lievästi myös koko maassa. Valtakunnallisesti odotukset olivat kuitenkin Uudenmaan keskiarvoa heikkommat.

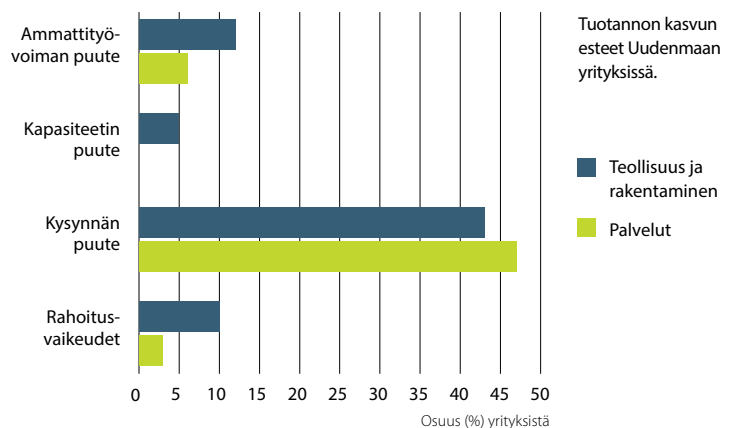
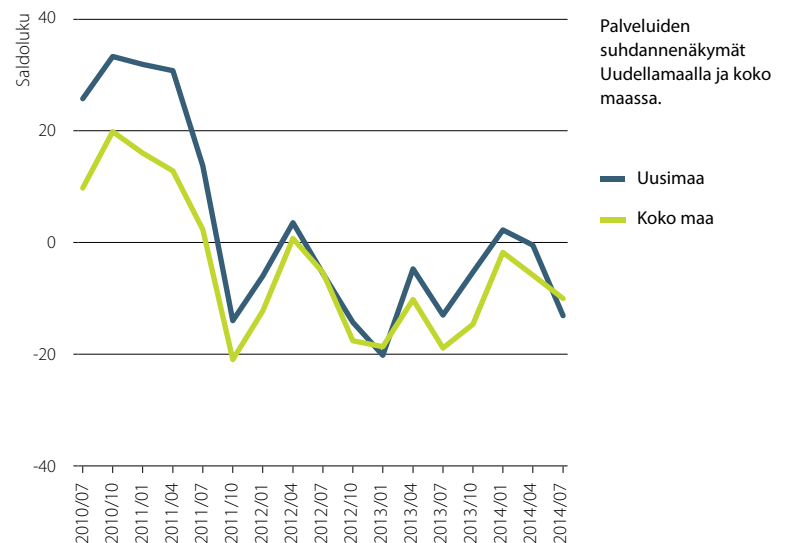
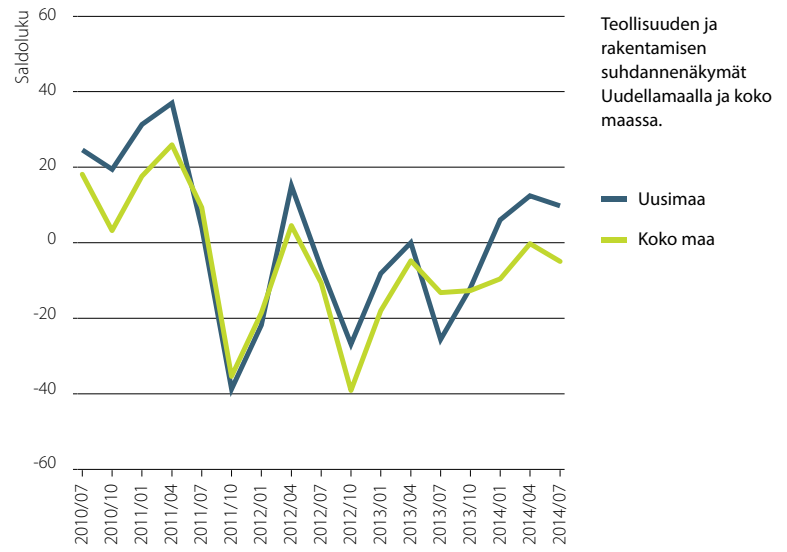
Palveluyritysten suhdanteet heikkenivät kuluvan vuoden huhtikuussa ja heinäkuussa niin Uudellamaalla kuin valtakunnallisesti. Suhdanneodotukset olivat heinäkuussa kyselyssä molemmilla alueilla miinuksella. Heinäkuun saldoluku sai Uudenmaan palveluissa arvon -13. Huhtikuussa maakunnan palveluyritysten odotuksia kuvaava saldoluku oli 0 eli suhdanteiden paranemista ja heikkenemistä odottavien osuus vastaajista oli yhtä suuri. Uudenmaan palveluyritysten odotukset olivat heinäkuussa koko maan keskiarvoa hieman heikkommat.

Uudenmaan teollisuusyritykset arvioivat henkilöstömäärän supistuvan kyselyä seuraavan kolmen kuukauden aikana (saldoluku -16). Myös palveluyritykset ennakoivat henkilöstömäärän vähenevän hieman (saldoluku -12).

Tuotannon kasvun esteet

Tuotantokapeikkoja oli heinäkuussa 55 %:lla teollisuuden sekä rakentamisen yrityksistä ja 53 %:lla palveluvastaajista. Heikko kysyntä oli yleisin tuotannon kasvun este molemmilla pääaloilla. Ammattityövoiman puute ja rahoitusvaikeudet olivat yleisempiä tuotantokapeikkoja teollisuudessa ja rakentamisessa kuin palveluissa.

Tietolähde: Elinkeinoelämän keskusliitto, suhdannebarometri. Suhdannebarometri perustuu teollisuus- ja palveluyrityksille tehtävään kyselyyn. Suhdannenäkymä-saldoluku kuvaa yritysten yleisiä lähitulevaisuuden suhdanneodotuksia. Saldoluku on suhdanteiden paranemista odottavien ja huonomesta odottavien vastaajien %-osuusien erotus.

Vaihtuva teema: ASUNTOTUOTANTO HELSINGIN SEUDULLA

Helsingin seudulla valmistui viime vuonna noin 11 000 asuntoa, mikä on enemmän kuin kertaakaan vuosituhannen vaihteen jälkeen. Kerrostaloasuntojen osuus valmistuneesta tuotannosta oli poikkeuksellisen suuri, 70 %.

Helsingin seudulla valmistui noin 11 000 asuntoa¹ vuonna 2013. Määrä oli lähes kaksinkertainen vuoden 2009 pohjalukemaan verrattuna ja suurempi kuin kertaakaan vuosituhannen vaihteen jälkeen. Valtion ja Helsingin seudun kuntien aiesopimuksessa vuosille 2012–2015 sovittua tasoa, 12 000–13 000 asuntoa vuodessa, ei kuitenkaan viime vuonnakaan saavutettu.

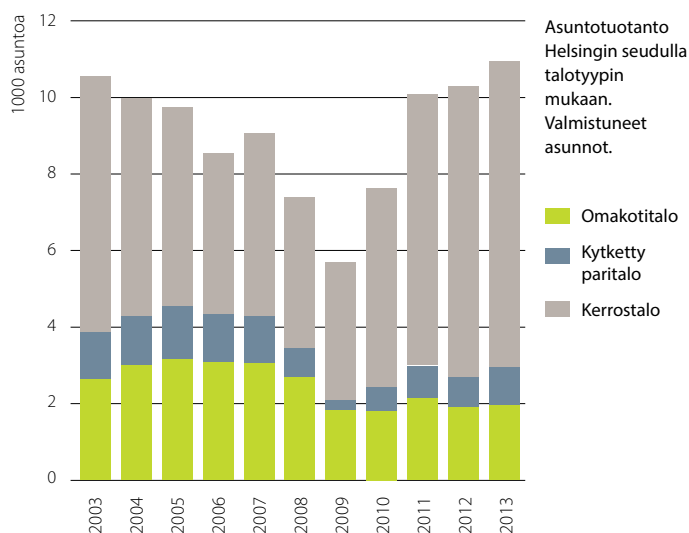
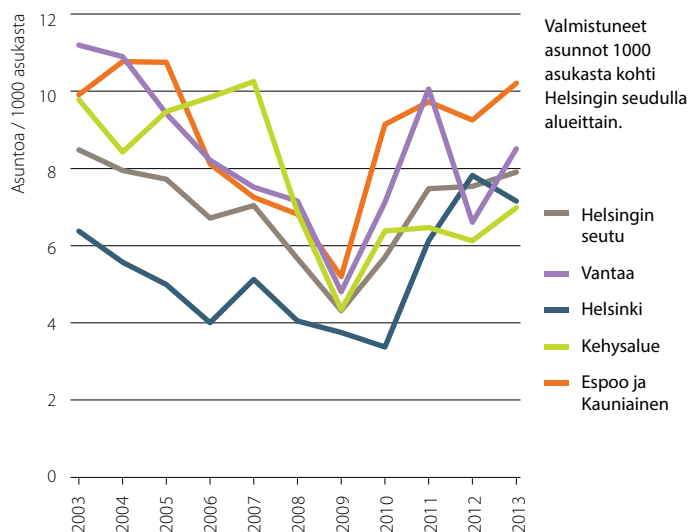
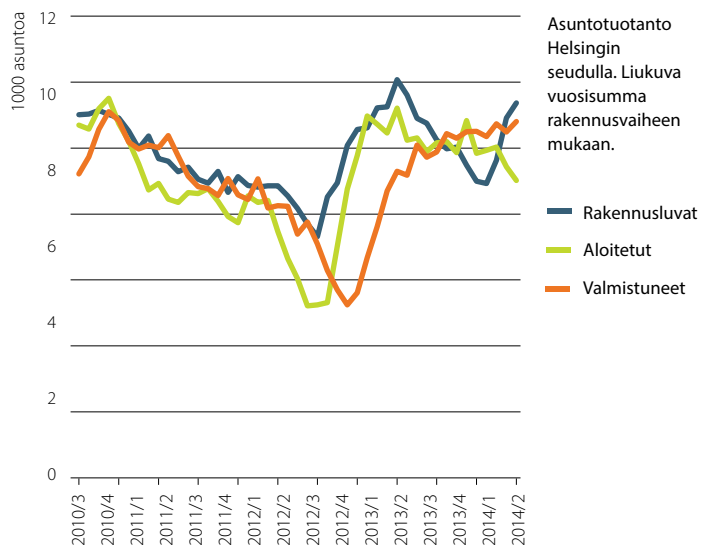
Asuinrakennuksille myönnettyihin rakennuslupiin sisältyvien asuntojen määrä kääntyi kaksi vuotta kestäneen laskun jälkeen nousuun vuonna 2013. Sen sijaan tuotannon aloitukset vähenivät vielä kuluvan vuoden alkupuolella. Yleensä aloitukset seuraavat rakennuslupia muutaman kuukauden viipeellä. Valmistuneiden asuntojen kasvusuunta jatkui kuluvan vuoden alkupuolella. Rakennuslupien perusteella on odotettavissa, että asuntotuotanto pysyy vähintään viime vuoden tasolla myös lähitulevaisuudessa.

Edellisvuoteen verrattuna valmistuneiden asuntojen määrä väheni viime vuonna hieman Helsingissä, mutta lisääntyi Espoossa, Vantaalla ja kehyskunnissa. Kehyskunnissa kuntien välillä oli kuitenkin suuria eroja. Kehyskuntien osuus seudun asuntotuotannosta on viime vuosina vähentynyt ja oli 20 % vuonna 2013, kun osuus vuosikymmenen alkupuolella oli kolmanneksen tasolla.

Myös pientalo- ja kerrostaloasuntojen välinen suhde on muuttunut. Kerrostaloasuntojen osuus oli viime vuonna 73 % valmistuneista asunnoista, kun osuus viime vuosikymmenellä oli alimmillaan puolet. Omakotiasuntojen osuus valmistuneista asunnoista oli 18 % ja kytkettyjen pientalojen 9 % vuonna 2013. Niiden osuus ja määrä ovat supistuneet huomattavasti viime vuosikymmenen lukemista. Kuitenkin kerrostaloasuntojen osuus valmistuneesta asuinpinta-alasta oli huomattavasti pienempi (60 %) kuin asuntojen kappalemäärästä vuonna 2013, koska kerrostaloasuntojen keskikoko on vain noin puolet pientaloasuntojen keskikoosta.

Tietolähde: Tilastokeskus, rakennus- ja asuntotuotantotilasto. Vuoden 2014 ensimmäisen neljänneksen luvut ovat ennakkotietoja.

¹ Rakennusten käyttötarkoituksen muutosten yhteydessä valmistuneet asunnot eivät sisälly tilastoon, joten todellinen määrä on 300-400 suurempi.

Helsingin seudun toimialakatsaus

- Julkaisija** **Helsingin seudun kauppakamari**
Kalevankatu 12, 00100 Helsinki
puh. (09) 228 601
www.helsinki.chamber.fi
- Toimitus** **Kaupunkitutkimus TA Oy**
Paciuksenkatu 19, 00270 Helsinki
puh. (09) 561 2493
www.kaupunkitutkimusta.fi
- Lisätietoja** Johtaja **Pia Pakarinen**
Helsingin seudun kauppakamari
puh. (09) 2286 0213
pia.pakarinen@chamber.fi
- Toimitusjohtaja, tutkija **Seppo Laakso**
Kaupunkitutkimus, puh. (09) 561 2493
seppo.laakso@kaupunkitutkimusta.fi
- Tutkija **Tamás Lahdelma**
Kaupunkitutkimus, puh. (09) 568 19 560
tamas.lahdelma@kaupunkitutkimusta.fi
- Ulkoasu** **Mainostoimisto Cake Oy**
kari.lehkonen@getcake.fi
- Toimialakatsauksen verkkojulkaisu**
www.kaupunkitutkimusta.fi
tai www.helsinki.chamber.fi

KAUPPAKAMARI

Tietolähteet ja käsitteet

Liikevaihto on Helsingin seudulla toimivien yritysten myynnin yhteenlaskettu arvo. Tuorein katsauksessa esitettävä tieto on ennakoarvio, joka perustuu kyseisen neljänneksen kahden ensimmäisen kuukauden myynnin ennakkotietoon ja viimeisen kuukauden ennusteeseen. **Tietolähde:** Tilastokeskus asiakaskohtainen suhdannepalvelu (verohallinnon alvuoritutustiedot). **Ennakoarvio:** Kaupunkitutkimus.

Palkkasumma on Helsingin seudulla toimivien yritysten ja muiden yhteisöjen maksamien palkkojen yhteenlaskettu arvo. **Tietolähde:** Tilastokeskus asiakaskohtainen suhdannepalvelu (verohallinnon työnantajasuorustiedot).

Toimialoittaiset liikevaihto- ja palkkasummakuvaajat esitetään kunkin ajankohdan mukaisin käyvin arvoin vähentämättä inflaation vaikutusta. Kunkin toimialan yhteydessä esitetään valtakunnallinen hintakehitys vertailuksi.

Henkilöstömäärällä tarkoitetaan yritysten kokopäivätyöllisten määrää. Henkilöstömäärän indikaattori estimoidaan yritys- ja toimipaikkarekisterin henkilöstötiedosta ansiotason muutoksesta puhdistetun palkkasumman perusteella. Yrittäjien henkilöstömäärä estimoidaan liikevaihdon perusteella. **Indikaattorin laskenta:** Tilastokeskus asiakaskohtainen suhdannepalvelu.

Tietojen korjautuminen: Liikevaihto-, palkkasumma- ja henkilöstömäärätiedot korjautuvat tietojen tarkentuessa vuoden päähän taaksepäin. Tästä syystä uusimman katsauksen tiedoissa on poikkeamia aikaisempiin katsauksiin verrattuna.

Työlliset ovat 15–74-vuotiaita Helsingin seudulla asuvia, jotka ovat olleet työllisiä tutkimusjakson aikana. **Työpaikoilla** tarkoitetaan niiden työllisten määrää, joiden työpaikka sijaitsee Helsingin seudulla. **Työtunteihin** lasketaan aika-, urakka- ja palkkiotyön tehdyt työtunnit sekä sunnuntai- ja ylityötunnit. Työpaikka-, työllisyys- ja työtuntitiedot perustuvat kuukausittain toistuvaan otostutkimukseen, johon pienten toimialojen kohdalla sisältyy kohtalainen virhemarginaali. **Tietolähde:** Tilastokeskus, työvoimatutkimus.

Tuotanto kuvaa alueen yritysten ja muiden yhteisöjen tuotannollista aktiiviteettia käyttäen seuraavia tietoja:

Helsingin seutu: Toimialoittaisten liiketoimintakuvaajien perusteella konstruoitu ennakoiva kuvaaja. Viimeisen neljänneksen tieto perustuu indikaattoreiden ennakoarvioihin. Kuvaaja ja ennakoarvio: Kaupunkitutkimus.

Suomi: Kansantalouden neljännesvuositilinpäiden bruttokansantuote kiintein vuoden 2000 hinnoin. **Tietolähde:** Tilastokeskus, kansantalouden tilinpito.

Hinnat: Katsauksessa käytetään seuraavia valtakunnallista hintakehitystä kuvaavia indikaattoreita: kuluttajahintaindeksi, tukkuhintaindeksi, teollisuuden tuottajahintaindeksi ja rakennuskustannusindeksi. Katsauksessa kaikki hintaindeksit on muutettu siten, että niiden vertailuvuotena on 2009. **Tietolähde:** Tilastokeskus.

Indeksisarjat, jotka esitetään kuvioissa, ovat kausitasoitettuja trendejä. Katsauksessa käytetään X11-kausitasoitusmenetelmää. Indeksisarjojen vertailuvuosi on 2009.

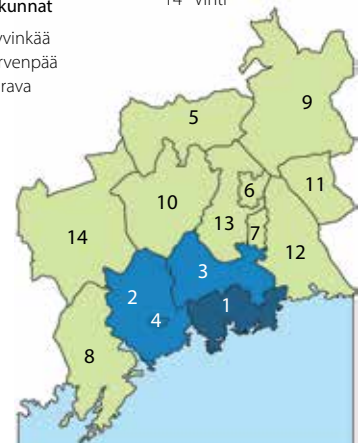
Muutokset: Kuvioissa (muutos edellisestä vuodesta tai vuodesta 2009) on käytetty alkuperäisen sarjan muutoksia, ei kausitasoitettujen trendien muutoksia.

Helsingin seutu

Pääkaupunkiseutu	
1 Helsinki	8 Kirkkonummi
2 Espoo	9 Mäntsälä
3 Vantaa	10 Nurmijärvi
4 Kauniainen	11 Pornainen
	12 Sipoo
	13 Tuusula
	14 Vihti

Kehyskunnat	
5 Hyvinkää	
6 Järvenpää	
7 Kerava	

KUVA: ISTOCKPHOTO

KUVA: ISTOCKPHOTO